

Componisteninfo:

GIEL VLEGGaar

INHOUD:
Biografie
Essay door Anthony Fiumara
Composities
Perscitaten
Compact discs

BIOGRAFIE

Giel Vleggaar werd geboren op 9 januari 1974 te Amsterdam.

Opleiding

Hij studeerde Arrangeren en Compositie Jazz bij Jurje Haanstra aan het Hilversums Conservatorium, en Compositie Klassiek aan het Conservatorium van Amsterdam bij Daan Manneke en Theo Verbey. Hij volgde gastlessen bij o.a. George Crumb.

Prijzen

Na zijn studie ontving Giel Vleggaar in 2002 de *NOG Stimuleringsprijs* van het Nederlands Balletorkest (Holland Symfonia), voor zijn orkestwerk *Fast Lane Woodpecker*. Sindsdien volgde een gestage stroom opdrachten en uitvoeringen in binnen- en buitenland, en schreef hij werken voor Orkest de Volharding, het Nieuw Ensemble, het Nederlands Strijkers Gilde, het Nederlands Vocaal Laboratorium, het Doelenkwartet en de Radio Kamer Filharmonie.

Muziekjournalist Anthony Fiumara schreef over Giel Vleggaar: "De muziek van Giel Vleggaar kenmerkt zich door een grote toegankelijkheid en welluidendheid. Vleggaar vermengt met speels gemak de meest uiteenlopende stijlen uit de muziekgeschiedenis, waarbij de pop- en jazzachtergrond in al zijn werken sterk naar voren komt. In *Appalachia* uit 2004 voor het Nieuw Ensemble gaan bluegrass, bebop en avant-gardemuziek een explosief huwelijk aan; in zijn orkestwerk *Dead as Disco* uit 2006 voor de Radio Kamer Filharmonie beschrijft Vleggaar de langzame ondergang van het disco-genre, gezien in het licht van jaren 80-elektropop. Zijn muziek klinkt vaak lyrisch en heeft een aanstekelijke, soms obstinate ritmische drive. Daarbij, hij schrijft net zo makkelijk voor percussieduo en ensemble met elektrisch gitaar als voor blaas- of symfonieorkest."

Photograph by Teo Krijgsman Amsterdam

Giel Vlegaar

Toon mij uw werkplek en ik zeg u wie u bent. In de studio van Giel Vleggaar (1974) ziet die plek er uit als een postmodern altaar. Elektrische gitaar met multi FX processor aan de linkerkant, de lampjes constant knipperend alsof ze in kwispelende afwachting zijn van een aanraking door hun baasje; op het bureau een groot computerscherm, een computer met moderne notatie- en sequence-programmatuur, een mobiele telefoon, een iPod, een laptop. Op een standaard aan de rechterkant: gewoon notenpapier, met een lange melodische contour die de basis vormt voor een nieuw stuk. Want elk nieuw werk van Vleggaar ontstaat vanuit zo'n eenvoudige lijn op papier. "Ik begin iedere compositie met een A4-tje met wat licks en akkoorden", zegt Vleggaar over die werkwijze. "Die werk ik daarna uit in een lange melodielijn. Ik werk dan helemaal intuïtief en ik maak me geen zorgen over de volgende noot. Het is maar een frase op papier. In de tweede fase ga ik die lijn uitwerken en komen de harmonieën, het contrapunt en de ritmiek. Maar ik stel het nemen van die belangrijke beslissingen dus zo lang mogelijk uit en vraag me in eerste instantie alleen maar af, wat wil die lijn nou eigenlijk?"

Het contrast van die beethoveniaanse werkwijze (want ik ken behalve Beethoven niet veel componisten die vanuit een puur melodische schets werken) met de verder volledig computergestuurde omgeving is tekenend. Vleggaar wil een boodschap overbrengen met zijn muziek. Toegankelijkheid en welluidendheid zijn daarbij belangrijke begrippen. Die aspecten bewondert hij bijvoorbeeld in de recente werken van Klas Torstensson ("in technisch opzicht mijn held"). Maar ook in de muziek van Prince, die eenzelfde mate van eclecticisme bezigt. Aan de hand van zijn orkestwerk *Dead as Disco*, dat gebruik maakt van disco-stijlcitaten, stelt Vleggaar dat de moderne muziek op een dood punt is beland en zijn relatie met de wereld om ons heen is kwijtgeraakt. De verbinding met popmuziek noemt hij de redding voor de hedendaagse muziek. Net zoals zijn rode elektrische gitaar is Vleggaar niet bang om kleur te bekennen.

Met noten schrijven is hij naar eigen zeggen begonnen op zijn elfde, vanaf het moment dat hij voor het eerst op de piano van een schoolvriendinnetje mocht spelen. De jonge Vleggaar was er niet meer van weg te slaan. Het duurde dus niet lang voordat zijn ouders een eigen instrument aanschafte. "Ik was van meet af aan gefascineerd door het notenschrift. Die mysterieuze geheimtaal wilde ik ook leren spelen.

Een van de eerste dingen die ik vervolgens deed, was mijn eigen melodieën schrijven. Ik heb nog een pianoconcert en een symfonie liggen van toen ik twaalf was. Een pak pagina's partituurvellen waar ik, als ik er nu naar kijk, maar wat doe. Maar ik ben wel mijn hele puberteit door orkestpartituren blijven maken, omdat ik ze zo mooi vond. En omdat ik een beetje in de fantasiewereld van het componeren leefde."

Het soort muziek dat Vleggaar in die tijd schreef, noemt hij 'John Williams-achtig', geboeid als de jonge componist was door de manier waarop de Amerikaan het orkest beheerste en gebruikte. Dat wilde Vleggaar ook. Van de plaatselijke bibliotheek leende hij wekelijks een pak platen met de bijbehorende partituren, voor zover voorhanden. Hij heeft zo thuis heel wat symfonieën van Beethoven uit zitten pluizen. "Klassieke muziek raakte iets diep emotioneels in mij", zegt hij over deze periode. "Ik kon er helemaal in verdwijnen."

Zijn leergierigheid ging zijn toenmalige pianodocent te snel. Die pinde zijn leerling vast op saaie etudes en toonladder oefeningen. Pas toen Vleggaar via zijn oudere zus de muziek van Prince leerde kennen kon hij een nieuwe, belangrijke stap zetten. *Parade* zou een sleutelalbum blijken: "Het duurde even voor het werkelijk doordrong, maar toen ik echt naar Prince ging luisteren was dat een soortgelijke schok als Stravinsky's *Sacre* voor veel andere componisten is. *Parade* heeft mijn hele blik op muziek veranderd. Omdat ik er niets van begreep. Het was een magisch soort muziek, bijna griezellig. Ik begreep niet wat het nou zo goed maakte. Prince had een klank die ik niet kon plaatsen, een ritmiek die ik niet kon spelen met mijn klassieke achtergrond."

Vleggaar stortte zich dus op Prince. De piano werd ingeruild voor een elektrische gitaar, inclusief lessen van een docent die in Hilversum op de jazz-afdeling had gestudeerd. De jazz-harmonieën die Vleggaar leerde kennen vormden een nieuwe schok. Hij schreef zich in aan de arrangeerafdeling van het toenmalige Conservatorium van Hilversum, had thuis een eigen bescheiden geluidsstudio en schreef een korte periode reclamemuziek.

Maar het arrangeren verveelde Vleggaar snel. Toen hij in 1996 muziek voor een theaterproject van Orkater schreef, begreep hij dat hij zijn roeping had gevonden. Hij studeerde compositie aan het Conservatorium van Amsterdam. Eerst bij Daan Manneke, daarna bij Theo Verbey. Zijn eigen muzikale taal had Vleggaar naar eigen zeggen al gevonden in Hilversum. "Het geluid en de soorten harmonie

waren toen al wel aanwezig, maar misschien had ik nog niet het gemak van nu. Ik maak tegenwoordig makkelijker brede gebaren, ik ben schaamtelozer. De stukken uit mijn Hilversum-tijd zijn nog heel voorzichtig. Dat heb ik intussen wel afgeleerd.”

Vleggaar omschrijft zijn muziek zelf als ‘een soort doorgeslagen Bernstein’, waarbij hij expliciet verwijst naar de Bernstein van de *Symphonic Dances from The West Side Story*. Die vergelijking is zo gek nog niet: ook Vleggaar bedient zich van populaire en klassieke technieken, klinkt vaak lyrisch en heeft een aanstekelijke, soms obstinate ritmische *drive*. En Vleggaar schrijft net zo makkelijk voor percussieduo en ensemble met elektrisch gitaar als voor blaas- of symfonieorkest. “Het klinkt lekker, maar heeft ook zijn lelijke kanten”, zegt hij als het woord ‘toegankelijk’ valt. “Ik denk dat ik vooral beheerste muziek maak. Ik voel me vaak een strateeg, niet in de zin van berekenend maar van gecontroleerd. Ik bedien me van een lyriek waarin ik de teugels nooit helemaal loslaat. Dat zou ik te gemakkelijk vinden. Ik wil die controle laten

horen. Dat vind ik interessant.”

Componeren is voor Vleggaar bovendien het exposeren van emotionele associaties. Opvallend zijn in dat verband titels als *Dead as Disco*, *Brave Cactus Hits The Road*, *Fast Lane Woodpecker*, *Post Mortem*. Verhalende, vaak cartooneske namen met een sterke – zij het veelal verborgen – autobiografische connotatie. Is Vleggaars muziek narratief? “Ja, ik denk het wel. Het zijn eigenlijk allemaal dagboekjes, waarin ik de luisteraar de ruimte geef om zijn eigen associaties te maken. Muziek moet universeel blijven en niet een soort eenduidige persoonlijke betekenis vervallen: dan wordt het masturbatie.”

“Ik hou van muziek waarin iets gebeurt en die zich ontwikkelt. Ik kan niet zo goed tegen werken die zomaar ergens beginnen en ophouden. Muziek gaat voor mij over contrasten, over zwaar en licht, over het overwinnen van weerstanden. Het schaarse thematische materiaal in mijn composities laat ik altijd vanuit verschillende hoeken horen; zo ontstaat er cohesie. Dat is misschien mijn Beethoven-kant.”

© 2007 Anthony Fiumara

COMPOSITIES

orkest/
kamerorkest/
groot ensemble

Atomic UFO Saves the Day (again) (2007)

Tijdsduur: 14'

2perc hp g man pf vl vla vc cb g-b-solo

Dead as Disco (2006)

Tijdsduur: 13'

221bcl1cfg 4231 3perc hp pf/rhodes str

Fast Lane Woodpecker (2001)

Tijdsduur: 10'

3333 4231 3perc hp str

Up and Away (2005)

Tijdsduur: 13'

str(8.6.4.4.2.)

Appalachia (2004)

Tijdsduur: 14'

fl-a ob cl perc hp man vl vla vc cb g-solo

Brave Cactus Hits the Road (2003)

Tijdsduur: 13'

fl 3sax 3trp 3trb pf cb

Bred in Captivity (2002)

Tijdsduur: 20'

fl cl cl-b trp perc pf 2vl vc cb

Piano concerto (2008)

Tijdsduur: 27'

2fl(pic) 2ob cl cl-b fg cfg 4h 2trp 2trb trb-b tb 3perc hp str pf-solo

kamermuziek

Aiming for Ecstasy (2005)

Tijdsduur: 10'

el.g

L'apres-midi d'un toreador (2001)

Tijdsduur: 5'

pic 2fl fl-a fl-b fl-cb

Come Here Often? (2003)

Tijdsduur: 9'

2perc soundtrack

Counting Stars with Confidence (2002)

Tijdsduur: 9'

vc pf

In Transit (2007)

Tijdsduur: 10'

4sax 2perc

Falling Down (2003)

Tijdsduur: 10'

cl vc pf

U-Turn Addiction (2006)

Tijdsduur: 14'

2vl vla vc

vocale muziek

Drowning (2006)

Tijdsduur: 14'

sopr sopr-m alt ten bas

Post Mortem (2005)

Tijdsduur: 25'

sopr-m/ten fl(fl-a) cl(cl-b) hp vl vla vc

Wanted, ferne Geliebte (2007)

Tijdsduur: 22'

3sopr fl(pic) ob cl(cl-b) fg(cfg) h trp trb tb 2perc pf 2vl vla vc cb

QUOTES

Fast Lane Woodpecker

'Een tweede bekroning, de NOG Stimuleringsprijs (1250 euro), viel de 28-jarige Giel Vleggaar ten deel, die met zijn luchtige *Fast Lane Woodpecker* een stuk schreef dat inderdaad opwekt tot aanmoediging. Vleggaars spechtenstuk is geestig, bondig en van een gering soortelijk gewicht. Maar de gedachten die het bevat worden aardig en met vaste hand uitgewerkt.'

(*Frits van der Waa in: de Volkskrant, 4 juni 2002*)

'Giel Vleggaars *Fast Lane Woodpecker* verklankt de belevenissen van een krankzinnig geworden specht. Het aantrekkelijke, knap geïnstrumenteerde orkestwerk leverde Vleggaar de NOG Stimuleringsprijs (1250 euro) op.'

(*Winand van de Kamp in: Haagsche Courant, 3 juni 2002*)

Appalachia

'De Nederlander Giel Vleggaar (1974) hoorde zijn *Appalachia* in première gaan. De solist in dit werk lijkt een uit de bluegrass weggelopen gitarist, compleet met stalen snaren. Typisch gitaristische loopjes en tokkeltjes sijpelen door in het ensemble (...), of dienen juist ter begeleiding van lange melodieuze lijnen in een sfeer die laveert tussen repetitieve verstillings en avant-gardistische rodeo.'

(*Jochem Valkenburg in: NRC Handelsblad, 7 september 2004*)

'Giel Vleggaar... mengt Amerikaanse bluegrass-muziek met moderne compositietechnieken en bebop tot een energiek, bij vlagen explosief stuk.'

(*Winand van de Kamp in: Haagsche Courant, 7 september 2004*)

'Virtuoze, opvallend soepel klinkende muziek die van grote inventiviteit getuigde.'

(*Gerard van der Leeuw in: De Rode Leeuw, 9 september 2004*)

'Op een concert rond Giel Vleggaar stond (...) het vocale en dramatische hoogstandje *Drowning* (2006), één van de beste stukken die tijdens het festival [November Music 2007] klonken.'

(*Jochem Valkenburg in: Trouw, 19 november 2007*)

COMPACT DISCS

Come Here Often?

Duo Vertigo: Vertigo One

- Karnatic Lab Records KLR009